

Izbaja vsaki dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 avt. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
Cene oglasov se računajo po vrstah (široke 23 mm, visoke 23 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 30 stot.; za oglasne, zabavne, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Mala oznanila po 3 stot. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inšerati oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vsako leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne oziira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODIN. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštne-branilnični račun št. 841.657.
TELEFON št. 1157.

Brzobjavne vesti.

Kardinal Vassary.

BUDIMPEŠTA 4. Stanje kardinala Vassary-ja je nespremenjeno, noč je bila nemirna.

Italijanska ministarska kriza.

RIM 4. Kralj je vsprejel posl. Sonino. V kuloarjih zbornice se zagotavlja, da bo Soninu poverjena sestava kabineta.

Položaj Židov na Ruskem.

BRUSELJ 4. Na kongresu Židov, ki se je tukaj sestal, je delegat Močkin na podlagi osebnih opazovanj pojasnil žalostni položaj Židov na Ruskem. V Kijevu so imeli Židje 5.450.000 rubljev škode, 2266 premožnih rodbin je pahnjenih v bedo. Tako tudi v Kišenevu. Kongres je soglasno vsprejel resolucijo, po kateri se ima sistematično organizirati izseljevanje ruskih Židov v Sirijo, na Ciper in v Egipt. Shod je vsprejel na znanje izjavo vseh velikih človekoljubnih židovskih društev, ki svari pred izseljevanjem brez metode in brez nedovoljnega kapitala.

Po smrti kralja Kristijana.

KODANJ 4. Določeno je sedaj, da bo truplo kralja Kristijana prepeljano v Roeskilde ter postopano v tamošnji stolnici. Pogreb se bo najbrž vršil okoli 20. t. m.

Ubožnica pogorela.

RENNES 4. Tukajšnja ubožnica je ponoči pogorela, iz razvalin so potegnili devet trupel. Tri ženske so od straha umrle.

† Soproga državnega tajnika Grey-ja.

LONDON 4. Soproga državnega tajnika za unanje stvari, Grey-ja ki je na izprehodu padla iz kočije ter si je pretresla možgane, je danes umrla.

Vezuv bljuje.

RESINA 4. Vezuv je začel silneje bruhati. Lava, ki jo izmečuje, preti žični železnici in kolodvoru.

Dogodki na Ruskem.

PETROGRAD 4. Obtožnica proti poročniku Schmidt, pravi, da je hotel punt mornarjev porabiti v to, da bi strmoglavil obstoječi državni red in uvedel ustavno skupščino kakor stopinjo do republike.

PETROGRAD 4. Ministerjalni svetovalec Savič je odposlan v Homel, da preiskuje o vzrokih požarov in nemirov v Homelu.

General Grodekov je odpotoval v Harbin. Listi poročajo, da je Grodekov določen za namestnika na skrajnem Vzhodu.

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Izgovorjeni roman Avgusta Šenoa — Natisel v 1. in dovoli L. E. Tomić.

Prva 1. v. 0-5.

Stojdragu je na prvo besedo Hrvojinu zažarel rmeni obraz, potreslo se mu je zlomljeno in zgrbljeno telo, ki se je, kakor da je je privzdignila strela, vzravalo pred doščecem. Starec je zasukal glavo, razširil oči in pogledal došleca, ki se je bil spustil na kolena. Po vsem belem obrazu je zasijalo hkratu divno veličje.

— Pozdravljam te v imenu svete trojice, slavni sinko, je rekel starec svečanim glasom, položivši suho, tresočo se desnico na bujne črne lase bosanskega vojvode. Blagoslovljen bodi kakor zvesta ovca naše črede, kakor svitel steber, ki vodiš proganjani narod skozi puščavo.

— Blagi oče, hvala ti na blagoslovu je rekel Hrvoja približno; tvoja posvečena desnica na mojem grešnem temenu me krepi z novo močjo ter me dela zmožnim,

GOVOR

g. dra. Rybáča na shodu pol. društva „Edinost“ pri sv. Mariji Magdaleni dne 4. februarja 1904.

Kaj je izročeni ali prenešeni delokrog? To je skupina poslov, ki bi jih morala upravljati vlada sama, ki jih je pa izročila občini. Ta opravila so na pr. razglasjanje zakonov in ukazov, inkasiranje davkov. V Trstu drži davke v evidenci davčna uprava, pobira jih pa mestni magistrat. Dalje spada v prenešeni delokrog sodelovanje občin na vojaškem naboru in vse vojaške stvari, nadzorstvo nad tehniko in mero, sploh reševanje obrtnih in industrijskih stvari; in vsled ministerjalne odredbe od leta 1869 tudi šolstvo. Vazne stvari je torej vlada poverila magistratu. Vazne za nas so obrtne stvari. Kdor je hotel pričeti kako obrt, moral je prositi za koncesijo na magistratu. Kdor se je znal klanjati, ta jo je dobil. Slovenski odvetniki so radi tega napravili že mnogo protestov in pritožeb. Naši ljudje niso navadno ali le težko dobivali take koncesije, pač pa morda žena kakega magistratnega vslužbenca, ki je že tako jedel občinski kruh, revež pa ni dobil ničesar! To je bilo važno za našo okolico. Tudi v mestu so se v tem pogledu bali magistrata; tu se je šlo za žep, za denar. Tu o podeljevanju koncesij je imel magistrat veliko moč, kar je priznal v zadnji svoji številki tudi „Laboratore“, glasilo italijanskih tržaskih socijalistov; priznal je, da so se v obrtnih stvarih godile na magistratu velike krivice. V tem oziru upamo, da bo zaneprej stvar drugačna in da bo vlada delila kruh vsem enako, ne glede na stranke in na narodnost.

To ve gospodovalna italijanska stranka sama; izprevidela je, da je s omenjenim korakom vlade izgubila veliko moč. Oni, ki ne morejo ničesar videti, kar je avstrijskega, so imeli tako moč v rokah. Sedaj zatrjujejo na eni strani, da je za njih dobro, da jim je vlada odvzela izročeni ali prenešeni delokrog, na drugi pa jočejo, da je to zanje hud udarec. Težko jim je da bi priznali, da jim je bila odrezana desna roka. Bili so zato tako močni, ker je bila vlada z njimi.

Kako bo v bodočnosti, tega se ne bo videlo tako kmalo. Ljudje v mestu se ne bodo mogli otresti strahu pred magistratom. Sedaj se moramo vprašati o vzrokih, ki so dovedli do te odredbe.

O posledicah omenjene odredbe ljudje ne razmišljajo, marveč se večinoma pogovarjajo, zakaj da je vlada to storila? Zakaj da je to odredila za mesto in okolico?

Naši nasprotniki krivijo Slovence za

da suženj božji izvrši na zemlji ono, kar mu je zapovedala glava bosanske cerkve. Govori, sveti ded, in storjeno bo, kar je tvoja beseda.

— Ustani vojvoda, je odgovoril starec, in sedi poleg mene.

Ko se je Hrvoja spustil na sedež, je nadaljeval stari:

— To veš, radi česa sem te pozval; rekel sem ti v pismu, da je radi kraljeve smrti. Zadnje dni sem bil čisto v skrbeh radi tebe, sinko moj, v težkih skrbeh.

— Radi mene, zakaj?

— Vem, da ti je duša vzletna in da se ti sokolovo oko ne plaši solnca. Ali na potu slaveželja je mnogo grehov, sinko moj, a oko nečistega je vedno budno, da prigrabi v svojo mrežo dušo vernika. Predobro ti je znano, kako je sveta naša bosanska cerkev po prokleti lakomnosti kukavice padla v sužnjino krivovercev, da jo lastni sinovi odpadniki gonijo in tirajo v brloge divjih zveri. Ona ti je ladijca, ki se na razburkanem morju vrti med grebenjem, a kaj naj stori slabotna roka starega krmilarja, ako jeden veslač za drugim skakajo

vsako stvar. Tudi sedaj bodo govorili, da je vlada storila to na ljubav Slovincem. Gospoda moja! Priznati moram, da vlada ni storila tega nam na ljubo. Bili so to drugi razlogi, ki jih vlada ni povedala v svojem dekretu. Za kulisami se slišijo razne govornice in Italijani že pišejo o tem. Stranka, ki vlada v Trstu, povdarja, da jej za avstrijske zakone in odredbe ni mari. „Independente“ je povedal, da oni gledajo nekam drugam, ne pa na Dunaj. Ta stranka je nastopala o raznih prilikah z raznimi proti-avstrijskimi demonstracijami, ki se jih mora imenovati otročje; tako n. pr. škropljenje zidov z rudečo belo zeleno barvo, izpuščenje goloba s trikoloro, bombe itd. Italijani so sami krivi na tem koraku vlade. Revolucije treba prirediti v redu, ali pa nič. Italijanska stranka nastopa kaj smešno! Kdor se tako obnaša, ta je otrok, in take demonstracije so otročje. Italijani bi se v tem oziru lahko mnogo učili od Rusov. — Pravijo, da smo mi Avstrijanci, da smo špijoni! Mi spoštujemo vsacega nasprotnika mi se odkrivamo, pred njim, mi poštnjemo njegov resen nastop, njegov pogum. A taki ljudje, kakor jih vidimo v Trstu, ne zaslužujejo našega spoštovanja. Mi moremo reči lahkim srcem: prav se jim je zgodilo, kdor se vede kakor otrok, tega ne moremo spoštovati kakor otroka.

Dr. Venezian nam je očitil nekda v mestnem svetu, da smo nasprotniki občinske avtonomije. V čem obstoji občinska avtonomija? Ista obstoji v tem, da ima skupina ljudi pravico upravljati s svojim premoženjem in si dajati zakone. Tako ima občina pravico da sama upravlja svoje premoženje. Deželni zbor si daje sam svoje zakone. Ako ima država preveliko moč, jo lahko zlorablja. To vidimo na Ruskem, kjer imajo posamezne korporacije malo avtonomije. Povsod, v ustavnih državah se gleda na to, da se daja občini, deželam pravico, da gospodarijo same, da si same dajejo zakone. Na ta način se manjša prevelika državna moč in oblast. S tem dobivajo omenjene korporacije neodvisnost od vlade. Pri nas je imela občina Trst tako avtonomijo, kakor je nima nobeno mesto v Avstriji. V šolstvu n. pr. upravlja v Trstu vse občina sama, dočim ima po drugih mestih tudi državna oblast svojo besedo v šolstvu. V Trstu ima vlada v tem pogledu malo pravice. Tako je v Trstu tudi v stavbenih stvarih kompatentna edina občina. Drugod ima pri tem tudi vlada svojo besedo. Ako je n. pr. občina kako stvar odbila, možno je apelirati na vlado. V Trstu pa so na magistratu v tem oziru popolnoma neodvisni. Posledice temu so bile, da so gospodje na

v vodo, da se pritisnejo do grešnega brega, namesti da bi junaškim zamahom prijadrali do večnega raja! Še trenotek in ladijca bi se mogla razbiti. Zadnja ura je, da jo rešimo. Ko je zasijala slava pokojnega kralja širom Bosne ponosne, razveselila sta se mu bila srce in duša. Nadejal sem se bil, da bo Tvrdko Kotromanović prvi zaščitnik svete vere bogomilske. Prevaril sem se. Ko si je sam vrغل kraljevski venec na glavo, zavrğel je vero očetev, obrnil obraz od nas in je celo izpovedal javno, da je zvest sluga velikega svečenika v Rimu. Mešetaril je v Raški s Srbi, ki se klanjajo krivi veri carigrajski, bratil se je v Dalmaciji s hrvatsko gospodo, ki poljublja ruskemu papežu obleko in papuče, nas pa je proganjal z železnim bičem kakor divjo zver ter je komaj dopuščal, da mene, ki sem ga pokrstil v ime boga živega, greje solnce božje, poji gorska rosa, hrani trda skorja. Grešil je pred Bogom in Bog ga je kaznoval ter ga vrgel s sveta v polnem junaškem življenju. Bog je pravičen. Slava mu in dika, a proklet naj bo izdajica Tvrdko

magistratu zlorabljal svojo oblast. Oni so izvrševali to oblast ne na korist prebivalstva, ampak na korist svoje stranke. Taka avtonomija je bila za nas krivica. Na magistratu so absolutisti. Oni so vedno izkoriščali to svojo oblast, za nas je bila to absolutna vlada, pravi despotizem. Mi smo res proti taki avtonomiji, ki je samo enostranska, v škodo drugim. S tem sem vsaj površno pojasnil to stvar. Mi lahko rečemo, da nam bo bodoče stanje le v korist. Mi bomo sicer še mnogo odvisni od magistrata, izlasti glede šolstva. V tem pogledu je magistratu oduzeto samo nadzorovanje šol; ustanovljenje šol ima magistrat še vedno v svojih rokah.

Mi bomo v tem oziru morali imeti še mnogo potrpljenja, a ne smemo obupati! Ko smo leta 1897 zahtevali, naj se ustanovi okrajno glavarstvo, so se mnogi smejali tej naši zahtevi. A došle so druge razmere, tako, da je morala tudi vlada uvideti, da ni možno več naprej in je zato storila odločilen korak. Mi se trdno nadajamo, da se nam izpolni tudi še druge naše želje. (Pride se).

Drobne politične vesti.

Danski kralji v zadnjih štiri-stoletjih. Od leta 1513. do danes je vladalo na Danskem 16 kraljev in sicer jih je 8 imelo ime Kristijan, 8 pa ime Friderik. Redno je Kristijanu nasledoval Friderik, Frideriku pa Kristijan. Nedavno umrl kralj se je zval Kristijan, njegov sin in naslednik se imenuje Friderik, a ta ima že sina imenom Kristijana, ki je sedaj prestolonaslednik. Nastopno podajamo vrsto danskih kraljev, počenši od leta 1513.: Kristijan II. 1513.—23., Friderik I. 1523.—33., Kristijan III. 1534.—59., Friderik II. 1559.—88., Kristijan IV. 1588.—1648., Friderik III. 1648.—70., Kristijan V. 1670.—99., Friderik IV. 1699.—1730., Kristijan VI. 1730.—46., Friderik V. 1746.—66., Kristijan VII. 1766.—1808., Friderik VI. 1808.—39., Kristijan VIII. 1839.—48., Friderik VII. 1848.—63., Kristijan IX. 1863.—1906., Friderik VIII.

Ojačanja za Jemen. Kakor javljajo iz Carigrada, je turška vlada na zahtevo maršala Ahmed Feizi paše sklenila odpustiti v Jemen 10.000 mož, in sicer iz vilajetov Smirna in Trapezunt.

Rusko-bolgarska trgovinska pogodba. „Novoje Vremja“ poroča iz zanesljivega vira, da je rusko-bolgarska trgovinska pogodba že podpisana.

Romunski kralj bolan. „N. Fr. Presse“ poroča iz Bukarešta, da romunski

v grobu, proketo njegovo živo seme. Narod Sutjesko. Voliti je novega kralja. Treba da je Bošnjak, sin našega rodu, ovca naše vrvi v črede, bogomil mora biti. Sedaj je čas, kakor nikdar, da se povzdigne bosanska cerkev, da jej zvonovi zazvone širom vse kraljevine. Jaz ne smem v Sutjesko, da pokažem narodu ti tresoč se roki, ki se po dnevu in po noči sklepa za odrešenje naroda bosanskega; jaz ne smem pokazati narodu teh bledih ustnic, ki tta uveneli, kličeje do gospoda, naj izvede narod iz puščave. Rimske in grške ose bi se zaletele va-me in ime opikale do smrti. Ti Hrvoja stori, česar jaz ne morem storiti, ker si junak, ker si, tako se nadejam, tudi poštenjak.

— Storim, sveti ded, kakor mi je stara čista vera, je rekel Hrvoja, položivši desnico na srce. Kar zmoreta moja glava in moje srce, vse storim, da se povzdigne stara naša cerkev, ki jej je bil nekda zaščitnik slavni ban Kulin, vse storim da ne bo Bosna kakor slepec blodila in omahavala ob rimski ali grški palici.

(Pride se).

kralj Karol že dlje časa boleha za neko srčno boleznijo.

Papež proti uporabi Franco-
skih katolikov. Iz Rima poročajo, da
je papež brzojavil francoskim škofom, naj
katoliki ne ovirajo popisovanja cerkve-
nega premoženja. Papež obžaluje prizore
nasilstva, ki so se te dni godili v neka-
terih francoskih cerkvah. Konečno opo-
minja papež svečenstvo, naj zaupa u Boga.

Domače vesti.

Dr. Venezianova priznanja.

Glavni govornik na protestnem shodu, ki
ga je priredilo pol. društvo «Patria» minoli
petek na podlagi § 2 (to je, pristop so imeli
samo povabljeni), je bil seveda glavni
govornik g. dr. Venezian. Da, na podlagi
§ 2! To je preznatljivo za trditve gospo-
dovalne stranke, da imajo vse meščanstvo
na svoji strani. Sedaj, ko je zadel to stranko
kakor priznavajo gospoda sami najhujši
vdarec, ki bi ga moralo, ako bi gornja
trditev odgovarjala resnici, občutiti z njimi
tudi vse prebivalstvo ter vskipeti v plamen
ogorčenja in se združiti v soglasen in gro-
movit protest, sedaj, v tem prevažnem in
kritičnem trenutku, si ta gospodovalna
stranka ni niti toliko upala, da bi bila
sklivala javen, vsakemu pristopen shod!
Ali ne pravi to dejstvo, da gospoda ni-
majo več meščanstva na svoji strani?

No, saj je to pripoznal tudi genera-
lissimus te stranke sam v svojem govoru
na protestnem shodu minolega petka.

V živih in kričočih barvah je sklical
govornik, kako so v naši Avstriji od nek-
daj delali mestu tržaskemu le krivico:
vladni zistemi, administrativne oblasti in
tudi sodišča. Vsikdar da so dr. Venezian
in pristaši imeli prav, ali sodišča dunajska
da so jim dajala vedno krivo. Toda, žal,
da jih je le malo — tako je vzdihnil dr.
Venezian, — ki vedo to, ker, žalibog, jih
je le malo, ki se zanimajo za javne
stvari! Govornik je poslal pravo jere-
mijado na adresu tržskega meščanstva
radi brezbrzičnosti tega poslednjega,
ko je došel vsodni dekret, ki jemlje
občini del njene avtonomije. Kako se stri-
nja ta jeremijada z večnim zatrjevanjem,
da je vse meščanstvo na strani gospo-
dovalne stranke, ko noče to meščanstvo po-
kazati tega svojega pripadništva k stranki
niti v tem kritičnem psihološkem mo-
mentu, ko ima stranka res razloga za glo-
boko žalovanje? To kaže, da meščanstvo,
ali vsaj njega veliki del prav čisto nič ne
občuti strankinega žalovanja.

Sedaj pa prihajamo da najimenitnega,
klasičnega dela v govoru Venezianovem,
kjer je pripovedal, kaj vse bo mogla vlada,
prevzemši sama posle prenešenega delo-
kroga, delati na škodo meščanov in kako
bo mogla te posle grdo zlorabljati in iz-
korisčati. Zlorabljati bo mogla obrtno po-
licijo; jemati bo mogla mestu njega ita-
lijanski značaj, pojavljali se bodo odslej
slovenski napisi v veliki množini, razne
koncesije se bodo podeljevale Slovanom a
odrekale Italijanom; slovenskih vlog in
dekreto bo do siteda; doslej so mogli
meščani svobodno prihajati na magistrat
in so mogli biti tudi nevljudni z vradniki,
ker so vedeli, da prihajajo v svojo hišo,
odslej pa ne bodo mogli več delati tega;
globe se odslej ne bodo tako lahko spre-
minjale oziroma olajševale, ampak bodo
favorizirani oni, ki se bodo vklanjali; vse
tiste olajšave, ki so jih meščani doslej vži-
vali glede vojaškega nabora in vojaških
stvarih v obče, izginejo sedaj. Posebno
pa krvavi dr. Venezianu srea, ker bo od-
slej mogla vlada desorganizirati njihovo
silo. Ugled občine bo trpel s tem, da ne
bo več videti funkcionarja občine na zbor-
nih industrijskih konsorcijskih, da ne bodo
ti funkcionarji več vodili komisij ob sa-
nitarnih in industrijskih ogledih.

Tako je pripovedal Dr. Venezian, kaj
vse bo mogla vlada storiti z aparatom pre-
nešenega delokroga. Odkodi vè vse ta g.
Venezian?

Kako pozna on vse te načine in pri-
like, po katerih in ob katerih se more
zlorabljati funkcije politične instance prve
vrste? Zdi se nam, da dr. Venezian ve
vse to iz lastne izkušnje!! Pripove-
dovaje, kaj vse bo mogla vlada sto-
riti, je povedal, kaj in kako je delala

njegova lastna stranka, kako je ta
funkcije zlorabljala v svojo korist in
škodo vseh njih ki niso njeni pristaši.
Povedal in priznal je dr. Venezian, da so
na magistratu, izrabljavaje od države dano
jim oblast, šikanirali naše trgovce in obrt-
nike, da so se dajali voditi od sovraštva
do slovenskih prebivalcev, da so pregan-
jali Slovence in njihov jezik, da so na
magistratu brutalno postopali z našimi
strankami, da so svojem preskrbljali olaj-
šave v vojaških stvarih, da so zistoma-
tično zatirali slovensko šolstvo, oziroma
da so Slovence načelno odrekli pouk v
njih materinem jeziku da so na zborova-
nja industrijskih zadrug in na razne in-
dustrijske ogledke pošiljali svoje funkcion-
arje kjer niso čuvali obrtnih in industrijskih
predpisov, ampak italijanski značaj mesta
tržskega (kakor se je to posebno kričeče
kazalo na zborovanjih gostilničarjev in za-
druge prodajalcev jestvin, kjer so vprav
magistratni funkcionarji vodili srdito borbo
proti dobri slovenski polovici zadrug) itd.
itd. Vse to je priznal dr. Venezian s svo-
jimi intonacijami na adresu bodočih upra-
viteljev politične oblasti prve instance in
je s tem podal prekrasen pendant k go-
voru g. dr. Rybára na shodu minolega
petka Sv. Mariji Magdaleni. Vse Rybáre-
ve trditve je dr. Venezian debelo podčrtal.

Odhodnica gosp. inžen. Šege. Pred-
sinočnjim se je zbralo v gornji sobani
restavracije Balkan lepo število členov
tržške podružnice „Slov. planinskega
društva“ da se poslove od jednega naj-
delavnejših členov te podružnice in vsem
milega prijatelja in družabnika, gospoda
inž. Šege, ki odhaja tja gori v Bruck na
zgornjem Štajerskem. Čuli smo vrsto go-
vorov resnega in šegavega značaja, a iz
vseh je zvenelo priznavanje delavnosti
slavljenca v podružnici in njegovih vrlin
v socialnem življenju ter živo iskreno
obžalovanje, da se nam je ločiti od takega
moža. Ali obžalovanje je izvenelo v izraz
goreče želje, da bi ne bilo to slovo za
vedno, ampak da se nam gospod inženier
povrne v doglednem času. Govorili so:
gg. dr. M. Pretner (opetovano), inž. Šega
(opetovano), Miroslav Pretner, dr. O.
Rybár, M. Cotič in dr. G. Gregorin.

Družba je ostala v prijateljskih po-
govorih do pozno v noči. Gosp. inž. Šegi
kličemo: bilo srečno v tujini in — na
skorajšnje svidenje!

Včerašnji demonstracije. Včeraj
ob 10 in pol uri zjutraj se je vršil v gle-
dališču «Venice» shod socialnih demokra-
tov za splošno volilno pravico. Govorilo
je več govornikov. Po shodu so zborovali-
ci, več tisoč oseb, šli uredništvu «Piccola»
in «Indipendenteja», kjer so živigali in de-
monstrirali. Nato so se podali na Veliki
trg, kjer so bili iz kavarne «Municipio»
izzvani; nakar so razbili nekoliko šip,
potem so se demonstrantje po Corsu vr-
nili v svoj sedež v ulico Boschetto. S po-
to na so zopet demonstrirali pred uredni-
štvu «Piccola» in «Indipendenteja».

**Delirij tržške gospodovalne
stranke.** Doznali smo, da je dovolil ma-
gistrat rojanskemu cerkvenemu zboru
prostor za pevske vaje v rojanski šoli.
Pri tem pa se je zgodilo nekaj, kar presega
že vse skrajne mere, do katere more iti
narodna zbesnelost. Zagrozilo se je namreč
omenjenemu pevskega zboru, da mu takoj
odpove ta prostor, ako izpregovori kdo
v njem le besedico — slovenski! —
Ta dogodek je pač jasen dokaz, kako
grozno nervozni so gospoda na magistratu,
kolik strah imajo pred trohico najnavad-
nejše slovenske pravice — govora. Ali s
tem pripoznavajo tudi, kako dobro vedo,
da v Rojanu niso res tako veliki gospo-
darji, za kakoršne se predstavljajo sami.
Tolike zagrizenosti in tolikega terorizma
bi zastoj iskali celo med divjaki vročih
delov sveta. Seveda je nekaj levega pri
tem tudi to, da je magistrat tudi (patron)
rojanske cerkve! Upamo, da se rojanski
cerkveni zbor ne bo klanjal več dolgo
takemu terorizmu. Sicer pa kličemo me-
stnemu magistratu, da tako početje ne
pomenja niti več narodnega fanatizma —
ampak norost.

Kirilov.

† **Lambert Einspieler.** Iz Celovca
je došla tužna vest, da je v soboto ob 4 in
pol uri popoldne v starosti 66 let nana-
gloma umrl preč. g. Lambert Ein-
spieler, predsednik družbe sv. Mohorja,

infilirani stolni prost v Celovcu, apostolski
protonotar i. t. d. Pokojnik je bil mnogo
let tajnik, potem podpredsednik in pred-
sednik družbe sv. Mohorja. Pogreb se
vrši danes. N. p. v. m.

Tuji v Opatiji. Od 1. sept. 1905
do 1. febr. 1906 je došlo v Opatijo 8366
oseb. Od 26. jan. do 1. febr. 1906 je pri-
raslo 364 oseb. Dne 1. febr. 1906 je bilo
navzočih 1235.

„Škrata“ je izšla 5. letošnja številka.
Med drugimi prinaša ta številka ilustra-
ciji: „dr. Tresić-Pavičič in pomirjenje z
Italijani“ ter „Metlo“ (namestnik princ
Hohenlohe) ki je pričela pometati na ma-
gistratu. „Škrat“ se dobiva v tobakarnah
po 10 stotink.

**Plesni odsek pevskega društva
„Zvonimir“** priredi v nedeljo dne 18.
februarja v prostorih g. Josipa Grdola
(v novi in krasno odlični dvorani) velik
ljudski ples, ki bo trajal od 5. ure popo-
ludne do 10. ure zvečer. K plesu bo svi-
rela domača godba. Prijatelji plesa dobro
došli.

Legar. V Studenem in Beiskem
blizo Postojne razsaja legar (tifus). Ni
skoro hiše brez bolnika. Par jih je za to
boleznijo tudi že umrlo.

Ljudsko ja no knjižnico namera-
vajo ustanoviti v Ilirski Bistrici.

Loterijske številke izrečane dne
3. t. m.:

Trst	77	68	75	13	21
Linc	34	11	6	12	80

Razne vesti.

Zbor kardinalov šteje sedaj 61 členov,
in sicer 36 Italijanov in 25 Neitalijanov. Pod
vlado Pija X. je umrlo že 8 kardinalov; leta
1904 so umrli trije: Herero, Celesia in Mo-
cenni; leta 1905 trije: Langenieux, Aiuti in
Pierotti in v tem letu dva: Spínola, nadškof
v Sevilji in Goosens, nadškof v Mehlini v
Belgiji. V prvih treh letih papežstva Leona
XIII. je umrlo 13 kardinalov.

400-letna želva. V londonskem zver-
njaku je poginila 400-letna orjaska želva, ki
so jo cenili, da je stara 400 let. To želvo so
leta 1500 Španci prinesli iz Amerike. Po-
jedla je na dan toliko zelenjave, kolikor ena
goved. Zadnja leta je bila bolna na želodec.

Dolgovi in izvoz Bolgarske in Srbije.
Beligradska »Srpska Zastava« je priobčila
nastopni pregled dolgov in izvoza Bolgarske
in Srbije:

Od leta 1893 do 1903 se je Bolgarska
zadlužila za 106 milijonov. Skupni državni
dolg iznaša danes 284 milij nov levov. Od
leta 1893 do 1903 se je Srbija zadlužila za
142 milijonov dinarjev. Skupni državni dolg
iznaša 466 milijonov dinarjev. Danes se Bol-
garska pripravlja, da konvertira svoj dolg.
Srbija pa išče novo posojilo.

Od 1890 do 1901 so Bolgari povišali
svoj budget stroškov za 15, Srbi za 30 mi-
lijonov. Izvoz Bolgarske je leta 1893 iznašal
74 milijonov, leta 1903 pa 157 mil. Izvoz
Srbije dosegal je leta 1893. 52 milijonov.
Razun tega pošiljajo bolgarski vrtnarji iz ino-
zemstva v Bolgarijo na leto 12 milijonov
levov v gotovem novcu.

Leta 1893 je imela Bolgarska 838 kilo-
metrov železnice, danes jih ima 1599 kilom.
V desetih letih je zgradila 761, Srbi pa
niti enega kilometra.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po
posebnih načrtih.
Ilustrovan cenik brezplačno in franko

SVOJI K SVOJIM!
Prva klet dalmatinskih vin
Biliškov & Arambašin.
v TRSTU, ulica Sanita 22.
TRANSITNA ZALOGA
Lastni vinogradi in nasadi otk v
Kaštelu v Dalmaciji.
Na zahtev so pošilja na dom v steklenicah ali sodčkih.

Umetni
fotografični atelie
pri sv. Jakobu
ulica Rivo St. 42 (pritličje)
TRST.
Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi
razglede, posnetke, notranjost lokalov, por-
celanaste plošče za spomenike, itd. itd.
POSEBNOST
Povečanje vsakotere fotografije.
Radi udobnosti P. N. naročnikov spr-
jema narocila in jih izvršuje na domu
ali zunaj mesta.

Richthofen-Jokarna, pri zlatem
„SIBRO“, ulica St. 5. nov.
Dobro razpisane fotografije.
Toda je gotovo, da se sprejme
znanje „SIBRO“; Richthofen-Jokarna in je
gimnastični steklenice v zavrtih z nako varstveno
domačega zdravstva in naj se pazi edine na or-
biti vkuromanju tega posred predhujnega
po 2 K v vseh letinah.
Je priporočeno kot izvršno, bolečine bla-
žeče mazilo; dobiva se po 80 stot. 1-40 K in
— **pain expeller** —
LINEMENT, CAPSICI COMP.
Varstvena značka: „SIBRO“.

Male hiše so na prodaj. Naslov: Go-
stilna Trošt, (nad rojansko
cerkvijo).

GLAS.
V bogatej zalogi pohištva
Em. Ehrenfreund
(prej Jesi)
ulica Nuova 24 (pritličje)
daja novo in rabljeno pohištvo po
konkurenčnih cenah v najem.

Svetko Hanibal Škerl
trgovec pri Sv. Ivanu
priporoča svojo dobroznano
prodajalnico
jestvin in pekarno ter lastno
izdelane biškote.
Vedno sveže blago. Cene zmerne.
Posebno priporoča kruh, koji tudi pošilja
brezplačno na dom.

Priporočam svojo novo
zalogo pohištva
vsake vrste in po nizki ceni
Andrej Gulič
TRST — ul. Torrente 34 — TRST

Električne vpeljavo
izvršuje
Franjo S. Dalsasso
TRST
ulica S. Spiridione št. 6.

KA'VARNA TRIESTE
v uci del Belvedere št. 34
je odprta vso noč
ter ima na razpolago gostov razne
slovenske in nemške ter vse tu-
kajšnje časnike, kakor tudi ilu-
strirane časopise.
Za obilen obisk se priporoča kavarinar
Teodor Marco.

Najboljša reklama za trgovce,
obrtnike, rokodelce in zasebnike sploh
so „MALI OGLASI“ v „Edinosti“